

„Danfæren“

Udgivningsblad for det danske Folk i Amerika

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Mo.

„Danfæren“ udgives hver Tirsdag og Fredag

De forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Mo.

Rebatur: A. M. Andersen. Alle Brevbrev til „Danfæren“'s Indhold: Udsendinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret: A. M. Andersen, Blair, Mo.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man slage til det Redlige Postbureau. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danfæren“'s Kontor.

Naar Paalæse henvender sig til Felt, der anretter i Bladet, enten for at lade dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes de altid omtale, at de laa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gavnlig Nytte.

Den Platform, hvorpaa Laft blev valgt, forpligtede ham til at udføre Roosevelt's Politik (policies). Han gjorde det. Han førte dem ud af Bagdøren og forsignerede dem til Starndingen. „The Nonapril“, Co. W.

Den mormoniske Stolekommission i Gateway, Colorado, har iflg. „Fiskel.“ som Svar paa det Edikt, der i Fjor blev udstedt i Sverige, forbydende alle Mormoner at opholde sig i Landet, udført en Ordre, der udelukker alle yverste Børn fra Gateway Skoler.

Fra Solvang, Calif., skriver Pastor J. M. Gregersen bl. a. i „Danm.“: „Vi er enige om, at vi ønsker at være et Led af „Den danske Kirke“ og vil indviende Begæring om Udtalelse til Aarsmødet i Des Moines. — Endvidere er vi enige om at holde Jærelse i Sommer, selv om der endnu kun kan blive en 10—12 Stoffer at holde Stole for. Miss Margrethe Petersen skal undervise. — Endelig har en Del sluttet sig sammen om at danne en Afdeling af det paa Vestkysten meget udbredte Dania-Selskab, nærmest en Slags Sogehjælpsforening.“

Om Islams Udbredelse i Nigeria og Abyssinien, Afrika, skrives i „The Islamic World“. En J. L. Macintyre skriver, at den engelske Regering aabenbart begunstiger Islams Fremtrængen. Befolkningen har bevilget taget et stærkt futurist Ophing som Følge af Kristendommen, saa langt denne er vundet frem. Men de engelske Embedsmænd fremhjælper besvaret baade direkte og indirekte Muhammedanismen. De begunstiger yensynlig den muhammedanske Emir fremfor de hebeniske Høvdinger, saa Bedningerne maa faa det Indtryk, at Bejen til Ere hos Europæerne gaar gennem Muhammedanismen.

I „Folketbladet“ af 1. Maj skriver Hr. A. V. Birklund bl. a. om „Augsburg Seminar“. Jeg har tidligere gjort opmærksom paa, at vi laaner ikke mere Penge til Augsburgs Drift. Dette er en Beslutning, Bestyrelsen har fattet, og derfor Folket, som har lovet at tage sig af Augsburg, vil have Stolen til at gaa i mere Gæld, saa faar man nok se sig om efter andre Mænd til at fylde Pladsen i Board of Trustees. . . . Vi vil ikke være med at bære Ansvaret for, at Augsburg synker ned i første og sidste Gæld Aar efter Aar. . . . Vi mangler endnu fem Tusinde Dollars, som vi maa have før første Maj“ (altsaa samme Dag, som Oplysningen meddeles Oplysningen).

Vi skal her omtale et Par Ting fra „Den fornæbte norske Kirke“. Maafløve vi kunde lære lidt deraf. I „Lutheraneren“ for 1. Maj er Samfundet under Billedet af et Færdigt fremstillet paa Rejse. Selve Kirken er Lokomotivet, den drivende Kraft. Finansskaffen og de forskellige Bevillinger er Kulfasken. Uden Lokomotivet og Indholdet i Kulfasken gaar hele Toget i Staa. Saa kommer følgende 5 Vogne: Augsburg Publishing House, Den forenede Kirkes teol. Seminar, Den forenede Kirkes College, Akademier og Normal-skoler og endelig Administrationen. Det hele arbejder sammen som et sammenhængende Tog. Det andet, vi vilde omtale, er en „Sædersliste“. Det er alle Menigheder, som har indsendt det af Finanskomiteen lignende Brev eller mere til Samfundets Kasserer, der er opført ved Navn og Lokalitet paa denne Liste — ialt 280 Menigheder. De Menigheder, som ikke er noaet op til, hvad Samfundet ventede af dem, kan jo saa selv regne det ud.

banetog fremstillet paa Rejse. Selve Kirken er Lokomotivet, den drivende Kraft. Finansskaffen og de forskellige Bevillinger er Kulfasken. Uden Lokomotivet og Indholdet i Kulfasken gaar hele Toget i Staa. Saa kommer følgende 5 Vogne: Augsburg Publishing House, Den forenede Kirkes teol. Seminar, Den forenede Kirkes College, Akademier og Normal-skoler og endelig Administrationen. Det hele arbejder sammen som et sammenhængende Tog. Det andet, vi vilde omtale, er en „Sædersliste“. Det er alle Menigheder, som har indsendt det af Finanskomiteen lignende Brev eller mere til Samfundets Kasserer, der er opført ved Navn og Lokalitet paa denne Liste — ialt 280 Menigheder. De Menigheder, som ikke er noaet op til, hvad Samfundet ventede af dem, kan jo saa selv regne det ud.

Roosevelt og Laft.

Naar vi vil udtale os om disse to Mænd, saa vil vi begynde med eller forudsætte den Bemærkning, at det her ikke gælder Persjon men Sag og en Sags Repræsentant. Vi behøver slet ikke at behynde os angaaende disse to Mænds timelige Velsæd eller Ere. De har begge to nok i disse Henseender, og det amerikanske Folk staar ikke i Skyld til nogen af dem. Det er kun som Statsmand, som Repræsentanter og Hørere for Regeringsprincipper, vi har med dem at gøre.

Dg saa vil vi gøre opmærksom paa, at da William S. Laft i 1908 udtroede som Kandidat for Republikanernes Nomination til Præsidentværdigheden, da førte han ingen egen Politik eller Regeringsprincip i Marken. Han blev nomineret og siden valgt som en Repræsentant og Hører for Roosevelt's Politik.

Da Theodore Roosevelt havde ført Regeringen igennem den Termin, til hvilken han var valgt som Vicepræsident, var Folket saa vel tilfreds med hans Politik, at det gennemnærede og siden genvalgte ham med overvældende Majoritet. Dg da han havde staaet for Landets Styrelse i andre 4 Aar, var man saa tilfreds med hans Administration og da lærlig med de Regeringsideer, han havde staaet til Lyd for, at det slet ikke mttede at tænke paa at opstille nogen anden som republikansk Kandidat end en Arvtager af Roosevelt's Politik.

Wm. S. Laft melle sig som Arvtageren og Fortfatteren af Roosevelt's progressive Politik. Han lod sig ved sit Valg forpligte som saadan.

Ud fra dette Synspunkt, mener vi, maa Laft som Landets højeste Eksekutiv og hans Administration bedømmes.

Måaa — her kan ikke engang med nogen Rimelighed blive Tale om, hvis Politik man ignes bedst om. Begge Mænd maa bedømmes ud fra samme politiske Synspunkt, og saa maa man spørge, hvilken af de to, der har været tro imod Principet.

Dg da mener vi, at Svaret allerede er givet; thi Roosevelt har ikke engang været bestyrt for, at han har fikket Standpunkt.

Vi frer jo godt, at det kunde siges fristende naar for en Mand af nogen Størrelse at føre en egen Politik i Marken, som Rebatkaderen for „The Outlook“ for en Tid siden bemærkede, og saa drøve at blive genvalgt paa egne Meriter.

Men Vælgerne vil sikkert regne Trokøb imod det Program, hvorpaa en Mand er bleven valgt, for de største Meriter.

Dg saa Roosevelt — — Gaaende ud fra, at han er en saa impulsiv Natur, som han er, da ignes det os, vi han har holdt sig som en rigtig Sædersmand.

Kort efter, at han havde udtjent, forlod han Landet, saa han lod Laft have absolut frie Hænder til at organisere sit Kabinnet og begynde sin Administration. Laft var uden Tvivl fra sin mægtige og folketære Forænger.

Der blev snart Anledning til, at L. M. kunde have udtalt sig — ja, tæbes i Anledning af Clifford Vin-

hot Afstedgælle og hele Ballinger- affæren; men han tav.

Den eneste Udtaelse af Roosevelt, vi mindes fra den første Tid af Lafts Administration, var en anerkendende — i Forhold til Loidkommissionen.

Fra den senere Tid mindes vi Roosevelt's Kritik i Anledning af Justitsdepartementets og Sjesterrettens Afgørelse i Tobakstrafagen.

Men der var slet ingen Anledning til at tro, at L. M. søgte eller ønskede Præsidentnominatonen for en ny Termin, før de 7 Guvernører opfordrede ham til at blive Kandidat.

Dg det er nu vor Tro den Sag angaaende, at Roosevelt hellere vilde have været fri; men han har en Overbevisning, og den er stærk. Den Politik, han har ført frem, vil nok blive fremmet, enten saa han bliver nomineret, eller han ikke bliver det.

Men der dog ikke findes en bedre Udvej?

I „Danfæren“ for den 26. April før jeg, at Aarsmødet i Nord Dakota skal behandle et Forslag fra Kirkensbet angaaende Racine-Stolen, der gaar ud paa at overlade Prof. John A. Larsen, Luther College til fri Afbenyttelse i fem Aar. I en Artikel i samme Blad skriver Jor-mallerbedste Løsning af denne Sag i „Folket“, og at denne Løsning vil reducere Udgifterne (for Samfundets formodentlig) fra \$2600 til \$600 (om Aaret vel jagtens).

Ja, forstaa det nu, hvem der kan; jeg kan det ikke; men der dog ikke skulde være en bedre Løsning? For det første kan vi da ikke som Samfund forlange, at Prof. John A. Larsen skal sætte \$2000 til om Aaret i Samfundets Tjeneste; maafløve Underfundet vil blive mindre Aar for Aar; men det nævnes jo ikke der, hvor der skrives om de reducerede Udgifter; og selv om Prof. Larsen vil tilbyde at gøre det, saa kan vi da som et Kirkesamfund ikke paa den Maade være med at ruinere Manden i financel Henseende. Vi maafløve, naar de fem Aar var gaaet, absolut søle os forpligtet til at betale ham, hvad han havde iat vil i Samfundets Interesse, og jeg vilde, om jeg lever til den Tid, være en af de første til at foreslaa, at vi gjorde det.

Dg om man vil indbende, at Stolen kan drives uden Underfund, da vil jeg sige: Saa maa den vel ogsaa kunne drives uden Underfund af Samfundet med en af det ansat Besirer.

For det andet: Joneé jeg heller ikke om Forslaget paa Grund af de 600 Dollars, Samfundet skal af med hvert Aar, (hvortil de skal gaa, naar der ikke noget om), men 600 Dollars i fem Aar bliver 3,000 Dollars, og regner man saa hertil ca. 200 Dollars løst fat, til Reparationer hvert Aar, det bliver paa 5 Aar 1000 Dollars mere. Der turde være endnu mere at tage i Betragtning her, men jeg skal ikke nævne det nu.

Endelig mener jeg ogsaa, at der er ubehdigt, at Samfundet mistet i indtæ til at kontrollere Stolen i Racine, og det maa jo være Meningen med „overlades Prof. Larsen til fri Afbenyttelse“.

Ja, var det en af Samfundets Præster, saa gik det vel an, for vi er alligevel alle sammen bundet til Samfundet med stærke Bånd, og til Krijendom og Lutherdom er vi bundet med vort alvorlige Præstefste — ja, for Herrens Altar.

Derfor, Venner, hvis der findes en anden Udvej, saa lad os hellere benytte den.

Jeg tror, der findes en, her er den. Aarsmødet i Nord Dakota kalder Pastor L. A. Laurson i Elk Horn til Besirer paa Luther College i Racine.

Pastor L. A. Laurson er veltænt i Racine, i Wisconsin Steds, ja i en Del af vort Samfund's Menigheder. Desuden tror jeg for min Del, at det vil betale sig bedst, for den forenede Kirke, baade aandeligt og financel, at vi har Præster til Bestyrere paa vore Stoler.

Ruffin, Rebr., 30. April 1912. Lars Jensen.

Socialisme.

Det gaar vel jaadan for de fleste Mennesker, der gaar helt op i at tjene Penge, at de nu og da standser og tænker over Forholdene faaledes som de er her i Verden, og i den Bestæftigelse kan en let komme til at spørge sig selv: hvor er Sjælpen for de mange Døder, som findes, og naar de saa faar Dje paa Socialistene, da kan de ligefrem laa Hænderne sammen af bare Glæde, for nu tror de, at Gaaden er løst. Men saa er der alligevel god Grund til at spørge: passer det? Dg der er ogsaa g Odgrund til at spørge: passer det, som Hr. Voé skriver om i „Danfæren“. Til at begynde med giver Hr. Voé det republikanske og det demokratiske Parti en god Overhaling af Grovfilen, og det kan vist godt gøres behov; men endning er det at skrive om disse Ting og en anden at bevise, at det faktisk er saadant. „The Trusts“ skal ogsaa som Regel have en Omgang. Naar man ikke skal gaa for langt, men kun tage Lederne af de store Partier, som har haft Magten i Betragtning, da kan det vist ikke modbevise, at de næsten uden Undtagelse har været Sædersmand. At der saa har været mange Skurke i de forskellige lovgivende Foramling, det beviser ingenting (Der kan man komme til at tænke paa Søren Skierlegaards Sætning i „Folket“: „Derjom alle i Danmark er skitne, saa er der ingen skitne; thi Begrebet er ophævet“). Desværre er den Sætning altfor sand og vil blive ved at være det under den nuværende Husholdning.

Dg saa Trustforholdene? Er de nu saa flemme, som de afmales: ja, maafløve. Men de, som kendte Forholdene her for tyve Aar siden og sammenligner disse med Nutidens de maa vist tilstaa, at Forholdene er bedre nu. Den Gang var det vanføligt for en almindelig Arbejdsmand at faa mere end som \$100,125,150 om Dagen, fordi Konfirerensen var for stærk paa alle Omraader. Saaledes var det i alt fald i Chicago. En ny Synd lægger Hr. Voé paa de gamle Partier, nemlig „den hvide Slavehandel“. Ja, hvorfor ikke ogsaa give dem Skylden for, at Titanic gik under? Dverfor den Sag gælder det desværre: Menneskets Hjertes Danter — og vi kan sige til Lykter — ere onde fra deres Ungdom af“, derfor den hvide Slavehandel.

Alle de gyldne Høster, som Socialisten giver, hvad er de andet end som Sebeobler! For nogle Aar siden læste jeg en lille Kamplet, skrevet af Medill Patterson i Chicago. I dette lille Skrift forklarer han os, hvor meget han ejer i Chicago, og som han siger, han ingen Ret har til, da han ikke har arbejdet derfor. Men hvorfor giver saa Patterson ikke dette til de fattige? Dvorfor? fordi han vil nok være med til at forløse Menneskeslægten, men han vil ikke lade sig forsvare for dem; og andre Ord: han vil ikke gerne lide noget for dem; men det skal komme gennem Regeringshæmet. Vil det ikke blive et frøgtelig Dvangsherredømme at leve under, naar Socialistene skulde til at tvinge alt det igennem? Naar alt kommer til alt, Hr. Voé, er der nok intet andet, der er i Stand til at have Menneskeslægten end Jesus Kristus. Dvorfor? fordi han vil have Sjertet, og hvor han kommer ind i Sjertet, der kommer der ogsaa lidt af hans Kærlighed og med den Kærlighed til Næsten, og da kommer den eneste til at tage det op. Dg lad os, som er Kristne, mere proklamere Kristenheden, thi det er sikkert bedre end alle Henry George eller Socialisthæsteme.

Nu har jeg været Medlem af en Menighed for omtrent tyve Aar, og jeg har lagt Mærke til, at der vist ikke er nogen, som tilhører en Menighed, hvor Kristus i nogen Maade faar Lov til at raabe, som er blevet udfat for nogen legemlig Nød, uden at de er bleven hjulpen, og hvor mange Tusinder af dem, der staar udenfor er vel ikke ogsaa bleven hjulpen. Men der bliver ikke lagt Mærke dertil, da Menighedens Herre har sagt: Lad ikke den ventte Gaand vide, hvad din Høje gør. Nu ved jeg ogsaa nu, at der er mange, som befender sig til Kristendommen, som har glemt den Sætning:

„Den der ikke vil arbejde, bør ikke have Jøde“, og det vanfølgigt mangen Gang Arbejdet.

Til Slutning dette: Jeg haaber, Hr. Voé er af den Slags Socialister, der personlig vil lide for sin Overbevisning, men paa samme Tid hufløve paa, at der er intet nyt under Solen. Socrates arbejdede ogsaa for den Sag.

Andrew Nielsen

Rongevalg.

Da Profeten Samuel kom til Betslehem for at lade en af Jais Sønner til Konge over Israél i Stedet for Saul, og den ældste Søn kom til ham, Høj og smuk, tænkte han: Sikkert staar nu Herrens Salvede foran mig. Men en Røst i hans Indre sagde: Se ikke paa hans Udseende eller hans høje Væf; Gud jer nemlig ikke faaledes som Mennesker ser, thi Mennesker ier paa det udvortes, men Gud paa det skjulte. Dg det blev ham klart, at det ikke var denne Søn, der var den udvalgte.

Da det var gaaet paa somme Maade med de seks andre hjemmeverdende Sønner, spurgte Samuel Jai: „Er det alle dine Sønner?“ Dg da blev David, den yngste, hentet hjem fra Marken.

Dette Samuels Spørgsmaal har Goethe gjort sit paa følgende Maade: „Al, ogsaa jeg var i dette Tilfælde; naar jeg hørte og læste de vise Mænd, hvordan ender af dem maalte Verden og alt i Verden med sit Menneskemaal, saa maatte jeg spørge: Men er det dog alle dine Sønner?“

Med disse Ord af Goethe som Motto har den tyske Digter Karl Gerol (død 1890) taget i sin Tanke op og udført den nærmere, idet han lader Alverdens store Stifelter, det hele Jolkpantheon, passere Revue og imellem dem hører den, der er værdig til at faares til Menneskehedens Konge:

„Hvem er det, som træder saa skrrende frem: Se, Kongerne, Helten med det hvide Sværd i den herberfærdige Næve, de blodige, laurbekrandede Sejherrer fra Aleksander til Napoleon. Drag forbi! I vogtede Sjorden med Jernstov paa røde Graesgange. Med Jernhæl satte I dybe Spor i den blodige Grund. I blev Menneskehedens Kis, den tunge Svæbe i Guds Haand, indtil han kaitebe jer paa Baalet som udlidte Røste. Dg mildere Stifelter træder frem i folderige Klædebon: Kammerne, Digterne, med Guldbørne i Haanden, fra den muntre Homer til Goethe. Vær hilset! Med den gyldne Lyre sang I Verden i livlig Glæde, og lødt gennemstrømmer eders Tid mig, naar mit Hjerte er færl, mit Mod udfælet. Dg sig mig: Har eders Sange taget Syndens Byrde fra et ensie stiftets Synderhjerter? Har I forfandt nogen Sjæl himmelfl Lægedom i Dødens Smerte?“

Dg fra Mændernes tætte Skare træder andre frem, med Griffl og Pergamentrulle i Haanden: Bismændene, her Plato med den høje Tankefulde hilt Voltaire med det ipotiske Smil om Munden. Sig mig: Høndt I Sandhedens Kongerone i Menneskets Hjerne? Vel gav I os mange adle Lynglind i Mærket — og dog var ederse højeste Bisdøm altid til sidst den, at vi intet ved. Dg eders fornemme Lag var og blev luffet for de fattige i Manden, og intet skælvende Hjerte har kunnet varme sig ved Jormstens Lampelys.

Nu, I Opdagere og Opfindere, som har gennemforsket Jordklodens Bygning! I fredelige Verdensovervindere, med Randringstav og Maaleredstaber! Kolombus med Martyrfronen, Kopernikus med en Krans af Stjerner og Himmelskold, for hvem Verdens fjerneste Egne har maattet afløre deres Lyndomme! Drag forbi med Sæder! I har tøjlet Elementerne i voldsom Kamp, I har givet Menneskehedens Bindens og Dampens Ringer! I lyner Ordet fra Pol til Pol, gennem Troaden! Dg, ingen af jer viser mig Vej til Paradisets Lærstel.

Er det nu alle dine Sønner? Dvor er den Menneskefæn, hvem Alverden maa falde til Jøde, Kongen, for hvem min Mand maa bjeje sig i Hærføgt og ialig Tilid?

Der vandrer endnu en — paa Judæas Marker! Vel flirrer intet Sværd ved hans Side; hans Scepter er en Hvirvelstav, en Zornetrans hans Diadem. Dg dog maa alle Heltes Stykke jegne for hans Mands Magt, og al Kunstens Pragt og Lyde maa blegne i Lyset fra den forsjaftede Stiffelse. Hans jævne, barnlige Ord gør de stolte Bisdømmes Bidskab til Skamme. Dg han viser den dristige Verdensomsejler den sidste Gavn til Poile. Som hylde jeg af hele min Sjæl og siger: Hvem er som du? Han er den evige Mændernes Konge, hvis Trone hviler paa Naade og Sandhed. Dg med tusinde Tunger jubler Jord og Himmel: Sofanna, Davids Søn!“

Saa vidt Gerol. Men som et ufindstæmmigt Ja og Amen til dette hans Rongevalg lyder nu gennem alle Lande, boaret frem af unge og stærke Røster, den kristelige Studenterbevægelses Røse: „Måke Jesu King!“ Kron ham — Himlens Kongesøn!

Karl Zeipersen. „Narb. Skrift.“

Herrens Røst.

Herren taler. Hvem mon hører? Stan vint spørges mangen Gang. Dver Gaaug sig Naturen rører, Lyder Herrens Stemmes Klang. Hør, en jagte Sufen lyder, Kommer! melder Stormvejrt snart — Det er Herren selv, som byder Os at have alting klart.

Hvem det hører? Ingen foarer. Skal der tales mere haardt? Dgt da naar din Gud advarer, Skat ej Guds Advarsel hør.

Torden, Drag i Drag, nu ruller; Jnd i fellig Brede slaar Gaardt med stort og værdigt Bulder, Ved hans Advaerd alt forgaar.

Folket haaber ved at flue Sværdet slaa fra højen Sky Med et Blim som af en Que. Ved at høre Slaget Lyd. Nu kan alle høre Røsten. Alle raaber: „Herre tal!“ Herren er her alt med Trøsten, Naar han ier vort Hjertes Svæl.

Tordenrøsten har han høntet, Taler til os Liv og Dred, Gennem Trufles Toner ifæntet — Som i Sjælen høntet ned. Fred vil Hjerten altid tale, Naar vi ham vil høre tale, Fred for Sjælens Dje male, Naar vi blot det altid vil.

COPENHAGEN Snustobak for Skraaning. Image of a snuff tin with the brand name COPENHAGEN SNUFF.

Skal Du Reise? Image of a steamship at sea.

Hvis du tænker paa at tage en Tur til Gamlanlet eller sende Billet for Slegtninge, da kom ihu, at vi i en Række af Aar har solgt flere Billetter end nogen anden skandinavisk Agent i Chicago. Vi sælger Billetter paa alle de største og bedste Linier og skaffer vore Reisende Plads i Smaakabhytterne uden ekstra Betaling. Altid godt Besørgelse. Penge veksles og hjemsendes, Kronesedler kjøbes og sælges. Alle Oplysninger faaes ved Henvendelse til vort Udvandringskontor. Evangelisten Publishing Society 3258 Fullerton Avenue, Chicago, Ill.